

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ ХІХ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

25-29 ТРАВНЯ 2020 Р.

ОДЕСА
2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XIX НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(25-29 травня 2020 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2020**

УДК 378.147
М34

М34 Матеріали ХІХ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, 25-29 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2020. 345 с.

В збірнику представлені матеріали ХІХ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

В сборнике представлены материалы ХІХ научной конференции молодых ученых ОГЭКУ, которые освещают основные направления научных исследований. Материалы подготовлены магистрами, аспирантами, соискателями, сотрудниками Одесского государственного экологического университета.

ISBN 978-966-186-001-7

© Одеський державний
екологічний університет, 2020

Лаврушина А.С., маг. гр. МЗМ-19

Науковий керівник: Агайар Е.В., канд. геогр. наук,
доц. *Кафедра Метеорології та кліматології Одеський
державний екологічний університет*

СИНОПТИЧНІ ТА МЕТЕОРОЛОГІЧНІ УМОВИ УТВОРЕННЯ ХУРТОВИН НА УКРАЇНІ

До числа атмосферних явищ, які завдають великих збитків господарству нашої країни, належать хуртовини. Хуртовини зумовлюються синоптичними процесами, що мають великі масштаби розповсюдження і значну тривалість [1]. В Україні найчастіше (50 %) вони пов'язані з переміщенням південних циклонів і улоговин із півдня та південного заходу[2].

Як приклад розглянуті умови виникнення сильної хуртовини тривалістю 14-24 години 6-7 січня 2017 р у Одеській області (крім північних районів), в Одесі і Вилковому (Одеської) та Слобожанському (Харківської) випав дуже сильний сніг (22-45 мм/7-12 год), в Білгороді-Дністровському (Одеської) відмічалися пориви вітру 25 м/с. Ці стихійні явища зумовив активний циклон, який перемістився в Україну з південного заходу. Несприятливі погодні умови ускладнювали рух транспорту і завдали збитків органам енергетики та комунального господарства.

Біля поверхні землі циклон утворився на хвилі полярного фронту ще 5 січня о 03(05) год над центральними районами Італії . Активізації циклону сприяло поширення холодного повітря з Північної Європи через територію Німеччини, Чехії та Австрії в його тилову частину. О 12(14) год він поглибився і перемістився на південні райони Італії (тиск в центрі становив 999 гПа). Через 6 годин циклон перемістився на південь Балкан зі швидкістю 50 км/год. З циклоном були пов'язані дві фронтальні системи: полярна та арктична. Падіння тиску в передній частині цього циклону становило 3,8 гПа/3 год, ріст в тилу - 2,4 гПа/3 год. Надалі він переміщувався у північно-східному напрямку через Чорне море на південну частину України. Швидкість його переміщення поступово зменшилася до 35 км/год.

6 січня о 06(08) год полярний фронт був орієнтований з Ростова-на-Дону через Крим, Чорне море на Стамбул, арктичний - з Воронежа через Харків, Одесу на Болгарію. Впродовж доби положення фронтів залишалось майже незмінним.

Внаслідок значних контрастів температури відбувалось активне хвилеутворення і в 00(02) год 6 січня у циклонічній депресії виділилося два центри: старий залишився над Грецією (тиск в центрі 997 гПа), а на хвилі полярного фронту утворився новий циклон над Болгарією.

Вночі 7 січня центр циклону перемістився з Чорного моря на Херсонську область і майже добу залишався над Приазов'ям. За супутниковими даними положення хмарності відповідало положенню фронтів у циклоні (рис. 1).

8 січня розпочав повільний рух у північному, надалі у північно-західному напрямку, поступово заповнюючись. Опади розпочалися у вигляді снігу вночі 6 січня на півдні Одещини. Вдень зона опадів поширилась на південну частину України та більшість районів східних і центральних областей.

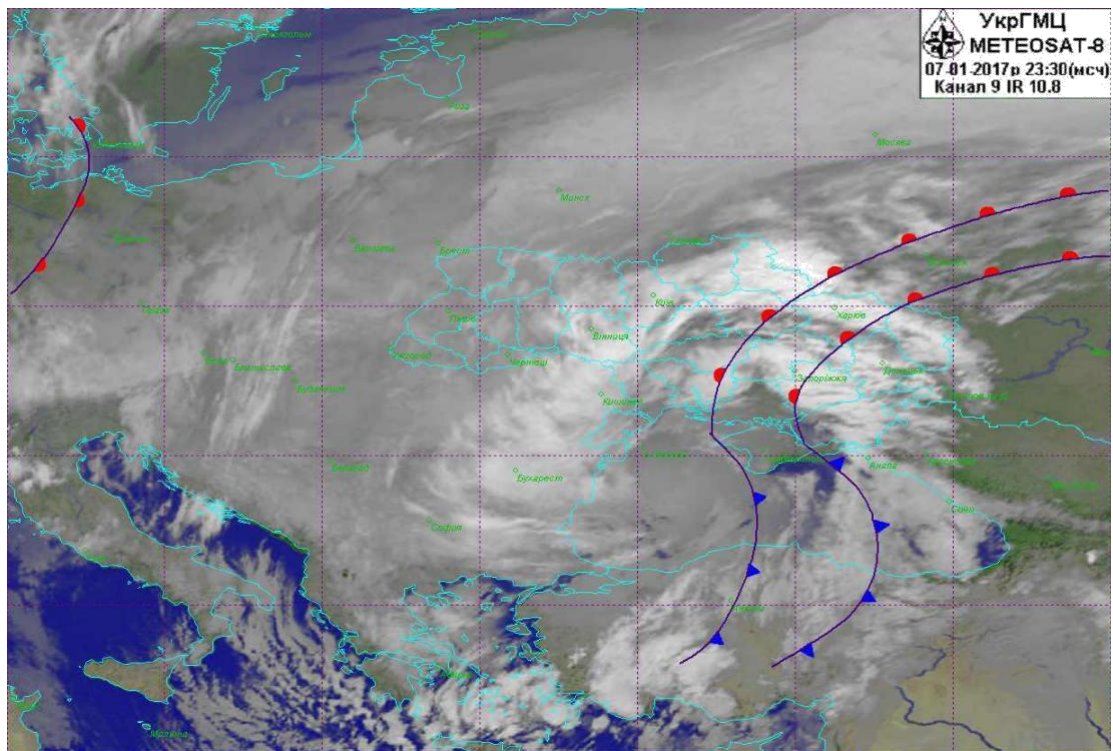

Рисунок 1. – Супутниковий знімок 07.01.2017 р.

Опади переважали у вигляді снігу і мокрого снігу, лише у Приазов'ї та на сході країни випадав дощ та дощ зі снігом, подекуди спостерігалася ожеледь. Впродовж 7-8 січня опади поширились на більшу частину території країни, за винятком крайнього заходу. Значній активності процесів посприяло ще й те, що поверхня моря в цей період значно тепліша, ніж поверхня суші, що додатково активізувало циклон та збільшило його вологозапаси.

Сніговий покрив спостерігався впродовж 9 січня 2017 року в Карпатах висотою 3-39 см, на решті території країни 4-25 см, у Одеській і Харківській областях місцями 18-34 см.

Таким чином, 6-9 січня 2017 р. погодні умови ускладнював циклон, що утворився над Болгарією і переміщувався через Чорне море на південну частину України: спостерігалася хуртовина, місцями, крім заходу і сходу, сильна хуртовина (6 січня в Одеській і Харківській областях місцями дуже сильний сніг 22-45 мм/7-12 год), на сході та південному сході країни мокрий сніг з дощем.

Список використаної літератури

1. Івус Г.П. Спеціалізовані прогнози погоди: Підручник./ Одеськ. Держ. Екологічний Університет. Одеса: ТЕС. 2012. 407с.
2. Стихійні метеорологічні явища на території України за останнє двадцятиріччя (1986-2005 рр.). За редакцією В.М. Ліпінського, В.І. Осадчого, В.М. Бабіченко. Український науково-дослідний гідрометеорологічний інститут. Державна гідрометеорологічна служба. Київ. Ніка-Центр. 2006.

Наукове електронне видання

**МАТЕРІАЛИ
XIX НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
25-29 травня 2020 р.**

Видавець і виготовлювач Одеський державний екологічний університет вул. Львівська, 15, м. Одеса, 65016 тел./факс: (0482) 32-67-35 E-mail: info@odeku.edu.ua Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5242 від 08.11.2016